

Nejlepší mladá autorka roku 2017 **SUNDAY TIMES**

**Sally
Rooneyová**

**Rozhovory
s přáteli**

Ostré, vtipné,
provokativní...

CELESTE NG

Argo

Rozhovory s přáteli

**Sally
Rooneyová**

**Rozhovory
s přáteli**

Přeložila

RADKA ŠMAHELOVÁ

Argo

CONVERSATIONS WITH FRIENDS

Copyright © 2017, Sally Rooney

All rights reserved

Czech edition © Argo, 2019

Translation © Radka Šmahelová, 2019

Cover illustration © Alex Katz, DACS/OOAS, Prague

ISBN 978-80-257-2812-3 (váz.)

ISBN 978-80-257-2919-9 (e-kniha)

**V době krize se musíme
vždycky znovu rozhodnout,
koho máme rádi.**

FRANK O'HARA

**První
část**

1

S Bobbi jsme se s Melissou seznámily ve městě na básnickém čtení, na kterém jsme společně vystupovaly. Melissa nás venku vyfotila, Bobbi, jak kouří, a mě, jak si nervózně pravou rukou objímám levé zápěstí, jako bych se bála, že mi někam uteče. Používala velký profi foťák a měla fotobrašnu se spoustou různých objektivů. Zatímco cvakala spouští, povídala si s námi a kouřila. Mluvila o našem představení a my jsme zase mluvily o její práci, kterou jsme znaly z internetu. Bar zavíral o půlnoci. Začalo pršet a Melissa nás pozvala k sobě domů na skleničku.

Všechny jsme se posadily na zadní sedadlo taxíku a zapnuly si pásy. Bobbi seděla uprostřed, s hlavou obrácenou k Melisse, takže jsem viděla její šíji a drobné ouško ve tvaru lžičky. Melissa řidiči nadiktovala adresu v Monkstownu a zadívala se z okna. Z rádia se ozval hlas a říkal: osmdesátky... popová... klasika. Potom zahrála znělka. Těšila jsem se, že navštívím cizí dům, už jsem si připravovala komplimenty a trénovala výrazy obličeje, abych byla okouzlující.

Dům byl součástí dvojdomku, postaveného z červených cihel, a rostl před ním platan. Ve světle pouliční lampy vypadaly listy oranžově a uměle. Vždycky mě nadchlo, když jsem si mohla něčí dům prohlédnout zevnitř, zejména pokud šlo o poměrně známé osobnosti jako Melissa. Rozhodla jsem se, že si všechno zapamatuju, abych to mohla později popsat kamarádům a aby Bobbi mohla potvrdit, že to tak bylo.

Když nás Melissa vpustila dovnitř, přiběhl k nám malý zrzavý kokršpaněl a rozštěkal se na nás. V hale bylo

teplo a svítilo se. Vedle dveří stál stolek, na němž ležela hromádka drobných, hřeben a otevřená rtěnka. Nad schody visela reprodukce Modiglianiho, nahá ležící žena. Tohle je barák se vším všudy, pomyslela jsem si. Klidně by tu mohla žít rodina.

Máme návštěvu, zakřičela Mellissa směrem k chodbě.

Nikdo se neobjevil, a tak jsme se za ní vydaly do kuchyně. Pamatuju si tmavou dřevěnou mísu plnou zralého ovoce a prosklenou zimní zahradu. Boháči, řekla jsem si. Pořád jsem tehdy přemýšlela nad bohatými lidmi. Kokršpaněl šel za námi a čenichal nám kolem nohou, Melissa však o psu nemluvila, tak jsme také mlčely.

Dáte si víno? zeptala se. Bílé, nebo červené?

Nalila nám obrovské baňaté sklenice a usadily jsme se ke konferenčnímu stolku. Ptala se nás, jak jsme začaly veřejně vystupovat. Zrovna jsme dokončily třeták na vejšce, ale recitovaly jsme společně už na střední. Měly jsme po zkouškách. Byl konec května.

Melissa položila na stolek foťák a občas ho vzala a vyfotila nás; při tom se zasmála sama sobě a uštěpačně prohlásila, že je prostě „workoholik“. Zapálila si cigaretu a odklepávala popel do kýčovitěho skleněného popelníku. V domě to cigaretami nesmrdělo, a tak jsem si říkala, jestli tam vůbec normálně kouří.

Mám tu nové kamarádky, prohlásila.

Ve dveřích se objevil její manžel. Zamával na nás a pes začal kňučet, výt a pobíhat dokolečka.

To je Frances, představila mě, a tohle Bobbi. Píšou básně.

Vyndal z lednice pivo, postavil ho na linku a otevřel ho.

Posaď se k nám, vyzvala ho Melissa.

Jo, to bych rád, řekl, ale měl bych se před letem ještě trochu vyspat.

Pes skočil na židli kousek od něj a on se bezmyšlenkovitě natáhl a pohladil ho. Zeptal se Melissy, jestli mu dala

nažrat. Řekla, že ne. Zvedl psa do náručí a nechal si olizovat krk a tvář. Řekl, že mu tedy žrádlo dá, a vyšel ze dveří.

Nick zítra natáčí v Cardiffu, vysvětlovala Melissa.

Věděly jsme, že její muž je herec. Jako pár je často fotili na různých večírcích a měly jsme nějaké známé, kteří se s nimi setkali. Nick měl pohledný velký obličej a vypadal, že by s přehledem dokázal jednou rukou zdvihnout Melisu a druhou odrážet vetřelce.

Je hodně vysoký, řekla Bobbi.

Melissa se usmála, jako by „vysoký“ byl eufemismus pro něco ne nutně lichotivého. Povídalý jsme si dál. Krátce jsme probraly vládu a katolickou církev. Melissa se nás zeptala, jestli jsme věřící, a my jsme zavrtěly hlavou, že ne. Řekla, že na ni náboženské události, jako například pohřby či svatby, působí příjemně, až uklidňujícím dojmem. Sejdou se tam lidi, prohlásila, a pro neurotického individualistu je na nich něco hezkého. Chodila jsem do církevní školy, takže si i pamatuju většinu modliteb.

Taky jsme chodily do církevní školy, řekla Bobbi. Což byl docela problém.

Melissa se zazubila. Jakej?

Jsem lesba, odpověděla Bobbi. A Frances je komunistka. Ani si nepamatuju žádný modlitby, dodala jsem.

Seděly jsme a popíjely dlouho do noci. Pamatuju si, že jsme hovořily o básnířce Patricii Lockwoodové, kterou jsme obdivovaly, a o tom, co Bobbi pohrdavě nazývala „feminismus nerovných platových podmínek“. Padala už na mě únava a začínala jsem být opilá. Nevzpomněla jsem si na nic vtipného a stěží se mi dařilo nasadit výraz, který by vyjadřoval můj smysl pro humor. Myslím, že jsem se hodně smála a pokyvovala hlavou. Melissa říkala, že píše novou knížku esejí. Bobbi četla její předchozí, ale já ne.

Není moc dobrá, tvrdila Melissa. Počkej na tu novou, až vyjde.

Někdy kolem třetí ráno nám ukázala pokoj pro hosty a říkala, jak je ráda, že jsme se seznámily a že u nich zůstaneme přes noc. Když jsme vlezly do postele, zadívala jsem se na strop a připadala si úplně namol. Pokoj se neustále rychle točil, jen co jsem si přivykla na jednu otáčku, už přišla druhá. Zeptala jsem se Bobbi, jestli ten problém má taky, ale odpověděla, že ne.

Je super, vid? řekla Bobbi. Melissa.

Jo, je sympatická, kývla jsem.

Z chodby k nám doléhal její hlas a slyšely jsme, jak přechází z pokoje do pokoje. Zaštěkal pes a ona něco zakřičela, pak zazněl hlas jejího muže. A potom jsme usnuly. Ani jsme ho neslyšely odjíždět.

•

S Bobbi jsme se seznámily na střední. Byla pěkně tvrdohlavá a často zůstávala po škole kvůli chování a „vyrušování při výuce“, jak to nazývali. Když nám bylo šestnáct, nechala si udělat piercing v nose a začala kouřit. Nikdo ji neměl rád. Jednou ji dokonce dočasně vyloučili za to, že na zeď vedle sádrového odlitku Ježíše na kříži napsala „do hajzlu s patriarchátem“. Nikdo se jí za to nezastal, všichni si mysleli, že se předvádí. I já jsem musela uznat, že výuka běžela mnohem plynuleji, když tam ten týden nebyla.

Když nám bylo sedmnáct, musely jsme se zúčastnit charitativní taneční zábavy v aule školy, kde se točila napůl rozbitá disko koule a vrhala světla na strop a zatemněná okna. Bobbi na sobě měla lehounké letní šaty a byla rozčuchaná. Atraktivita z ní jenom sálala, takže se každý musel hodně snažit, aby jí nevěnoval pozornost. Řekla jsem jí, že se mi líbí její šaty. Dala mi napít vodky z lahve od coly a zeptala se, jestli jsou ostatní části školy zamčené. Zkusily jsme dveře u zadního schodiště a zjistily jsme, že

jsou otevřené. Nikde se nesvítilo a všichni byli pryč. Prkny v podlaze k nám pronikala hudba, jako vyzvánění nějakého cizího telefonu. Bobbi mi ještě podala vodku a zeptala se mě, jestli se mi líbí holky. Ničeho jsem se s ní nebála. Jasně, odpověděla jsem.

Tím, že jsem začala chodit s Bobbi, jsem nikoho nezradila. S nikým jsem se moc nekamarádila a během oběda jsem si o samotě četla učebnice ve školní knihovně. Ostatní holky jsem měla ráda, dávala jsem jim opisovat domácí úkoly, ale byla jsem sama a měla jsem pocit, že si skutečné přátelství nezasloužím. Sestavila jsem si seznam věcí, které na sobě musím zlepšit. Když jsme s Bobbi začaly chodit, všechno se změnilo. Nikdo už se mě na domácí úkol ani nezeptal. O přestávce na oběd jsme spolu chodily za ruce po parkovišti a lidi se od nás pohoršeně odvraceli. Byla to zábava, první opravdová legrace, kterou jsem zažila.

Po škole jsme ležely u ní v pokoji, poslouchaly hudbu a povídaly si o tom, proč se máme rády. Bývaly to dlouhé a strašně silné rozhovory, připadaly mi tak důležité, že jsem si je tajně večer po paměti zapisovala. Když o mně Bobbi mluvila, cítila jsem se, jako bych se poprvé viděla v zrcadle. A také jsem se teď do zrcadel dívala častěji. Začala jsem se zajímat o svou tvář a tělo, což mi dřív bylo ukradené. Mám dlouhé nohy? Nebo krátké? ptala jsem se Bobbi.

Při závěrečném ceremoniálu jsme s Bobbi měly vystoupení. Někteří rodiče plakali, ale naše spolužačky jen zíraly z okna nebo si něco špitaly. O pár měsíců později, po více než roce chození, jsme se s Bobbi rozešly.

•

Melissa o nás chtěla napsat článek. Poslala nám e-mail, zda máme zájem, a přiložila několik fotek, které nacvakala před barem. Seděla jsem sama u počítače, stáhla jsem

si jeden ze souborů a otevřela obrázek na celou obrazovku. Rošťácky se na něm usmívala Bobbi, v pravé ruce držela cigaretu a levou si přitahovala kožešinový límec. Působila jsem vedle ní znuděně a zajímavě. Představovala jsem si, jak bude v článku vypadat moje jméno, v patkovém písmu se silnějšími nožičkami. Rozhodla jsem se, že se příště budu snažit Melissu ohromit víc.

Okamžitě poté, co mi přišel e-mail, volala Bobbi.

Viděla jsi ty fotky? ptala se. Asi jsem se do ní zamilovala.

Držela jsem v jedné ruce telefon a druhou jsem se snažila přiblížit Bobbiin obličej. Fotografie měla vysoké rozlišení, ale i tak jsem zoomovala, dokud nebyla rozostřená na pixely.

Možná jsi jen zamilovaná do svého obličej, řekla jsem.

Že mám krásnej obličej, neznamená, že jsem narcis.

Nechala jsem to bez odpovědi, zabývala jsem se ještě stále zoomováním. Věděla jsem, že Melissa píše pro několik literárních portálů a její články a fotky na webu dost kolujou. Napsala slavný článek o Oscarech, který všichni každoročně sdíleli. Někdy psala i lokální příspěvky, například o malířích, kteří prodávají svá díla v dublinských ulicích, nebo pouličních hudebnících v Londýně. Texty byly vždycky doprovázeny nádhernými a působivými fotografiemi, dotvářejícími osobnost dotyčných umělců. Zobrazila jsem si znovu celou fotku a pokusila se podívat na svůj obličej, jako bych se na sebe koukala poprvé na internetu cizíma očima. Byl kulatý a bílý, obočí jako dvě převrácené závorky, oči odvrácené od objektivu, skoro zavřené. I já jsem viděla, že mám osobnost.

Odepsaly jsme, že nás to těší, a ona nás pozvala na večeri, abychom to probraly a aby pořídila další fotky. Požádala mě o nějaké naše básně, a tak jsem jí poslala tři čtyři nejlepší kousky. S Bobbi jsme rozebíraly, co si na ve-

čeři obě vezmeme na sebe, ale nakonec jsme řešily jenom ji. Ležela jsem u sebe v pokoji a pozorovala ji, jak se prohlíží před zrcadlem a kriticky si shrnuje a odhrnuje vlasy.

Jak jsi říkala, že ses do Melissy zamilovala, začala jsem. Spíš jsem se do ní platonicky zabouchla.

A víš, že je vdaná.

Myslíš, že se jí líbím? zeptala se Bobbi.

Držela před zrcadlem jednu z mých bílých košil z česané bavlny.

Jak to myslíš, jestli se jí líbíš? Bavíme se vážně, nebo jen tak?

Nedělám si srandu, fakt si myslím, že se jí líbím.

Jako že byste měly mimomanželskej poměr?

Bobbi se zasmála. S jinými lidmi jsem obyčejně věděla, jestli je mám brát vážně, nebo jestli jenom vtipkují, ale s Bobbi to nešlo. Nikdy nemluvila úplně vážně a nikdy nic nemyslela jen tak z legrace. Výsledkem bylo, že jsem se naučila zenově přijímat všechny ty divné řeči, které vedla. Dívala jsem se, jak si svléká blůzu a bere si bílou košili. Vyhrnula si pečlivě rukávy.

Dobrá? zeptala se. Nebo strašná?

Dobrá. Vypadá to super.

Ten den, kdy jsme jely k Melisse, od rána přšelo. Seděla jsem v posteli a psala básně; mačkala jsem u toho enter, kdykoli mě napadlo. Pak jsem rozevřela žaluzie, přečetla si na internetu zprávy a vysprchovala se. Z mého bytu vedly dveře na dvůr, na kterém bujela zeleň a v opačném rohu rostla okrasná třešeň. Teď už byl skoro červen, ale v dubnu její hebké květy zářily jako konfety. Sousedé měli miminko a to v noci občas brečelo. Bydlela jsem tu ráda.

S Bobbi jsme si ten večer daly sraz ve městě a nasedly na autobus do Monkstownu. Když jsme hledaly cestu zpátky do domu, připadala jsem si, jako bychom hrály hru na rozbalování dárku. Řekla jsem to Bobbi a ta se zeptala: A je tohle už cena, nebo jen další vrstva papíru?

Vrátíme se k tomu po večeři, odpověděla jsem.

Zazvonily jsme a otevřela nám Melissa s foťákem pověšeným přes rameno. Poděkovala nám, že jsme přišly. Výmluvně se usmívala, možná se tak tvářila na všechny objekty focení, jako by říkala: Nejsi pro mě jen tak ledajaký člověk, jsi můj nejoblíbenější. Věděla jsem, že se později závistivě pokusím tenhle úsměv nacvičit před zrcadlem. Zatímco jsme si věšely kabáty, vyrazil na nás ze dveří do kuchyně kokršpaněl.

V kuchyni její muž krájel zeleninu. Pes nadšeně vyskočil na židli a deset dvacet sekund štěkal, než ho Nick okřikl.

Dáte si obě víno? zeptala se Melissa.

Jasně, kývly jsme a Nick nám nalil. Od našeho setkání jsem si ho vyhledala na internetu, hlavně proto, že osob-

ně jsem se se žádnými dalšími herci nesešla. Vystupoval především v divadle, ale hrál i v několika seriálech a filmech. Před pár lety byl dokonce nominován na nějakou známou cenu, ale nedostal ji. Narazila jsem na celou sbírku fotografií, na kterých byl svlečený do půl těla, na většině vypadal mladší, vylézal zrovna z bazénu nebo se sprchoval v seriálu, který už dávno skončil. Na jednu fotku jsem Bobbi poslala link s komentářem: trofejní manžel.

Fotek Melissy na internetu moc nebylo, i když její články byly dost populární. Nevím, jak dlouho byla vdaná za Nicka. Ani jeden z nich nebyl tak slavný, aby se to na internetu objevilo.

Holky, takže vy píšete všechno společně? zeptala se Melissa.

Proboha, to ne, zavrtěla hlavou Bobbi. Všechno píše Frances. Ani jí nepomáhám.

To není pravda, řekla jsem. Pomáháš mi. To ona jen tak říká.

Melissa naklonila hlavu a zasmála se.

Dobře, tak která z vás lže? zeptala se.

Lhala jsem já. Bobbi mi se psáním nepomáhala, jediné snad tím, že mi obohacuje život. Pokud vím, tak nikdy nic tvůrčího nenapsala. Ráda deklamovala dramatické monology a zpívala protiválečné balady. Na scéně byla skvělá a občas jsem na ni nervózně pohlédla, abych si připomněla, co mám dělat.

K večeři jsme měli špagety s hustou omáčkou z bílého vína a česnekovou bagetu. Zatímco se nás Melissa vypyťovala, Nick většinou mlčel. Dost jsme se nasmáli, ale asi stejným způsobem, jako když někoho donutíte jíst něco, co úplně nechce. Nevím, jestli se mi ta násilná rozjařenost zamlouvala, ale Bobbi si ji evidentně užívala. Smála se ještě víc, než musela.